

Тема уроку: *Узагальнююче повторення тем з курсу «Біології твари», 7 клас*

Мета: Перевірити ступінь засвоєння навчального матеріалу з курсу «Біологія тварин»; повторити найважливіші поняття та теми курсу; розвивати вміння самостійно здобувати знання і користуватися різними джерелами; сприяти розширенню кругозору учнів, розвивати інтерес до вивчення біології; виховувати дбайливе ставлення до інших організмів.

Тип уроку: узагальнення й систематизація знань

Хід уроку

I. Організація класу

II. Мотивація навчальної діяльності

III. Актуалізація опорних знань

Розділ біології, що вивчає тварин, їх різноманіття, будову і життєдіяльність, зв'язок із середовищем існування, поширення, роль у природі та житті людини, називається зоологія (від грец. зоон — тварина і логос — вчення).

Згадаємо Царства живої природи?

Що їх відрізняє?

Які головні спільні та відмінні ознаки між рослинами і тваринами?

Спільні та відмінні ознаки між рослинами і тваринами	
Спільні ознаки	Відмінні ознаки
<ol style="list-style-type: none">1. Складаються з клітин.2. Обмін речовин та енергії.3. Ріст і розвиток.4. Розмноження.5. Подразливість.6. Передача спадкової інформації.7. Спільне походження.	<ol style="list-style-type: none">1. Більшість тварин є гетеротрофами.2. Здатні до активного руху.3. Відсутність клітинної стінки, пластид і вакуолей з клітинним соком.4. Мають системи органів.5. Більшість мають обмежений ріст.
	

Тварини, як і рослини, бактерії та гриби, живуть у всіх середовищах існування.

Середовище існування тварин	
водне середовище 	наземно-повітряне середовище
Організмне середовище 	грунтове середовище

Наведіть приклади тварин даних середовищ існування.

Для повторення перегляньте відео:

<https://www.youtube.com/watch?v=dMZToLNX7tk>

https://www.youtube.com/watch?v=571_8Ze12BA

Орган — частина організму, для якого характерна певна будова та виконувані функції (рука, серце, мозок тощо). Внутрішні органи — органи, розташовані переважно в порожнинах тіла (мозок, серце, шлунок, нирки). Органи утворені кількома тканинами, проте зазвичай одна з них домінує.

Кожний орган працює не ізольовано, а спільно (сумісно) з іншими. Таким чином утворюється система органів, що забезпечує перебіг найважливіших життєвих процесів.

У тварин існують такі системи органів: опорно-рухова, дихальна, травна, кровоносна, видільна, нервова, ендокринна, статева.

Опорно-рухова система утворена скелетом і м'язами, які до них прикріплюються. У тварин, які не мають твердого внутрішнього скелета (безхребетні, наприклад черви), м'язи разом із покривами утворюють шкірно-м'язовий мішок; у членистоногих м'язи прикріплюються до зовнішнього скелета — хітинового панцира.

Опорно-рухова система виконує опорну, рухову та захисну функції. Особливо значна захисна роль панцира у членистоногих, грудної клітки і черепа — у хребетних.

Дихальна система забезпечує газообмін — надходження до організму кисню і виведення з організму вуглекислого газу. Органи дихання: зябра, трахеї, легені, шкіра. Водяні тварини дихають переважно зябрами, комахи — трахеями, наприклад черви — шкірними покривами, тварини суходолу — легенями.

Травна система забезпечує подрібнення, перетравлення, всмоктування поживних речовин та виведення з організму неперетравлених залишків. Складові травної системи у хребетних тварин: рот → глотка → стравохід → шлунок → кишечник → анальний отвір (наскрізна травна система) та травні залози, що виробляють ферменти (білки). Ферменти сприяють перетравленню корму. Є тварини із замкнутою травною системою (рот → кишечник → рот).

Кровоносна система забезпечує транспортування по організму газів (кисню і вуглекислого газу) та поживних речовин і кінцевих продуктів обміну, що підлягають виведенню з організму. У більшості тварин кровоносна система утворена серцем і кровоносними судинами, проте є тварини, які серця не мають. Якщо кров рухається тільки по замкненій системі судин, таку кровоносну систему називають замкнутою. Якщо ж кров виходить із судин і змішується з порожнинною рідиною (утворюється гемолімфа), таку кровоносну систему називають незамкнутою. Є тварини із редукованою (спрощеною) кровоносною системою (комахи).

Видільна система забезпечує виведення з організму кінцевих продуктів обміну речовин. У багатьох хребетних вона утворена нирками, сечоводами, сечовим міхуром і сечівником.

Нервова система і органи чуття забезпечують зв'язок організму з навколишнім середовищем, погоджують роботу всіх органів та їх систем. Завдяки нервовій системі й органам чуття тварини сприймають подразнення із зовнішнього середовища (і від внутрішніх органів) та реагують на них. У багатьох тварин нервова система поділяється на центральну і периферичну. Центральна нервова система (ЦНС) утворена головним і спинним мозком, периферична нервами і нервовими вузлами.

Органи чуття тварин: органи зору, слуху, нюху, смаку, дотику, рівноваги.

Ендокринна система утворена залозами внутрішньої секреції. Ці залози виробляють гормони, які разом із нервовою системою регулюють перебіг всіх життєво важливих процесів в організмі тварин.

Статева система забезпечує розмноження організмів. Вона утворена статевими залозами (гонадами), які виробляють статеві клітини (гамети — сперматозоїди і яйцеклітини), і вивідними протоками.

Перевір себе:

1. Дихання одноклітинних найпростіших організмів здійснюється
2. Дихальна система у паразитичних червів
3. Розвиток організму після народження називається....
4. Перетворення комах з фазою лялечки
5. Організм, здатний виробляти і чоловічі і жіночі статеві клітини...
6. Властивості деяких організмів імітувати зовнішній вигляд інших організмів....
7. Організми, які можуть існувати без кисню....
8. Скільки лап (ніг) мають комахи...
9. Найбільша риба ?
10. Найбільший наземний ссавець?
11. Які ссавці відкладають яйця ?
12. Які ссавці літають?
13. Яка ящірка найбільша?
14. Яка тварина має найбільше зубів?
15. Чому курки, індики ковтають камінці?

Домашнє завдання:

Опрацюй матеріал конспекту, повтори тему « Класифікація тварин»,

Знай основні терміни: систематика, клас, вид, рід, тип.

